

PLA D'ACCIÓ TUTORIAL DE L'IES ENRIC VALOR DE PEGO

Aprovat pel Claustre i/o el Consell Escolar amb data: juny de 2000

1. INTRODUCCIÓ

El Pla d'Acció Tutorial del nostre centre es basa en:

- Educar és quelcom més que instruir en determinades capacitats o ensinistrar en algunes habilitats específiques.
- No pretenem educar persones abstractes, sinó persones concretes, individuals, amb característiques i particularitats pròpies que tot educador ha de respectar, enriquir i contribuir a desenvolupar.
- Educar persones completes, i no solament les seues capacitats cognitives o merament curriculars.

L'elaboració del Pla d'Acció Tutorial té com a referències obligades:

El Projecte Educatiu, en el qual estan reflectides les notes d'identitat i la línia pedagògica del Centre, així com els plantejaments pedagògics que es concreten cada any en les línies del Pla General Anual.

El Reglament d'Organització i Funcionament, en el qual apareixen formulades les funcions concretes que corresponen al professor-tutor/a.

En l'elaboració del Pla d'Acció Tutorial apareixen distintes possibilitats d'acord a les funcions que cadascú té assignades:

Caporalia d'Estudis: Una de les seues funcions és elaborar, d'acord amb les directrius establertes per la Comissió de Coordinació Pedagògica, i en col·laboració amb els tutors/es, les propostes del Pla d'Acció Tutorial. És també el/la responsable de contribuir al desenvolupament del Pla i d'elaborar al final de curs la memòria del seu funcionament.

Comissió de Coordinació Pedagògica: Assenyalarà les directrius per a l'elaboració del Pla d'Acció Tutorial i estudiarà les propostes que li presente el Departament d'Orientació.

Professorat-tutor: Participa en el desenvolupament del Pla d'Acció Tutorial, sota la coordinació de la Caporalia d'Estudis i en col·laboració amb el Departament d'Orientació de l'Institut.

Equip Directiu: Proposarà procediments d'avaluació dels diferents projectes i activitats del Centre i, per tant, del Pla d'Acció Tutorial. Elaborarà la Memòria Final del curs en la qual s'inclourà el corresponent Pla d'Acció Tutorial.

Consell Escolar: És responsable d'aprovar la Programació General de l'Institut, així com la seua Memòria Anual, respectant en tot cas els aspectes docents que són competència del Claustre, on està inclòs el PAT.

2. LÍNIES D'ACCIÓ TUTORIAL

En el Disseny Curricular Base de l'Educació Secundària Obligatòria apareixen formulades com a línies d'Acció Tutorial:

- Ensenyar a pensar.
- Ensenyar a ser persona: identitat i autonomia.
- Ensenyar a conviure i a comportar-se.
- Ensenyar a decidir-se

Més que línies d'acció són principis educatius fonamentals que donen sentit al nostre treball i que hauran de guiar-lo. Es concretarà a través de totes les àrees i de forma explícita en l'acció tutorial en el seu sentit més ampli.

Ensenyar a pensar

Ensenyar a pensar és la línia d'acció més pròxima als aprenentatges escolars tradicionals, ja que s'ocupa del desenvolupament de les capacitats cognitives, es pot treballar en totes les àrees i també pot portar-se a terme de manera explícita i sistemàtica mitjançant un programa d'ensenyar a pensar.

La formulació d'aquesta línia parteix del principi de modificabilitat cognitiva i per tant, de la possibilitat que les habilitats del pensament siguin apreses i controlades per part de l'individu. El seu objectiu és que l'alumnat siga capaç d'aprendre a aprendre i de tenir un control intern del seu pensament i de les estratègies que utilitza (metacognició).

Ensenyar a ser persona: identitat i autonomia

Aquesta línia planteja el desenvolupament harmònic de la identitat personal de l'alumnat i assoliment d'una imatge positiva de si mateix i d'uns sentiments d'autoestima, autoeficàcia i autoconfiança.

La identitat personal es construeix partint de les pròpies experiències i de la interiorització que fem de les valoracions de les persones significatives, sent el medi escolar un àmbit que influeix extraordinàriament en la imatge de si que els i les alumnes van construint progressivament.

És obvi que els objectius d'aquesta línia han d'estar presents en la formulació d'objectius, continguts i criteris d'avaluació de totes les àrees, sent tasca de tots ajudar a l'alumnat a anar construint la seua pròpia identitat, amb el suport d'una imatge positiva i ajustada de si mateix que tanta influència tindrà en nombrosos àmbits de la vida.

Ensenyar a conviure i a comportar-se

Partint del convenciment que l'aprenentatge de la convivència a l'institut es produeix no tant a través de la instrucció explícita sinó que més aviat de la manera en que s'hi conviu i pretén preparar a l'alumnat per a una positiva integració social. Que això siga un procés positiu no succeeix de forma espontània, sinó que exigeix una reflexió i un anàlisi per part del professorat del tipus de relació que s'estableix en el centre.

Com a mitjà per el desenvolupament i el creixement de la capacitat de relació i convivència, són objecte d'atenció les habilitats socials que permeten a l'alumnat entaular unes relacions més riques i positives entre si. Així mateix, cobren importància

les dinàmiques grupals que faciliten a l'alumnat el desenvolupament de capacitats de comunicació i actituds de respecte, que els afavorisquen en els grups d'iguals i amb els adults.

Ensenyar a decidir-se

La capacitat de prendre decisions és de gran interès per la seua incidència en les situacions ordinàries de la vida, però en el plantejament que cal fer des d'aquest institut té l'objectiu concret de facilitar a l'alumnat un mètode que els permeta prendre decisions sobre els propis estudis, quant a les optatives que han de cursar i als estudis posteriors que han de realitzar, ja que això es converteix en decisions necessàries. Per aquest motiu, no només és important l'aprenentatge del mètode sinó la creació d'hàbits, d'un sistema de recollida de dades i d'una actitud analítica i reflexiva que pugui ser utilitzada davant qualsevol situació que ho requereixca.

3. FUNCIONS DEL PROFESSORAT-TUTOR

Segons l'article 97 del DECRET 234/1997, del 2 de setembre del Govern Valencià, pel qual s'aprova el Reglament Orgànic i Funcional dels instituts d'Educació Secundària, les funcions del professorat-tutor són les següents:

1. Participar en el desplegament del pla d'acció tutorial i en les activitats d'orientació, sota la coordinació del Cap o de la Cap d'Estudis i en col·laboració amb el departament d'orientació.
2. Coordinar el professorat del seu grup en tot allò referent al procés d'aprenentatge de l'alumnat.
3. Organitzar i presidir les sessions d'avaluació.
4. Facilitar la integració de l'alumnat en el grup i fomentar en ell el desenvolupament d'actituds participants.
5. Orientar i assessorar l'alumnat en els processos d'aprenentatge i sobre les seues possibilitats acadèmiques i professionals.
6. Col·laborar amb el Departament d'Orientació, en els temes que establisca la direcció d'estudis.
7. Mitjançar davant la resta del professorat i de l'equip directiu en els problemes que es plantegen a l'alumnat del seu grup en col·laboració amb el/la delegat i el/la subdelegat-da del grup corresponent.
8. Informar als pares/mares/tutors-es legals, el professorat i l'alumnat del grup al començament del curs dels objectius, programes escolars i criteris d'avaluació, i també al llarg del l'any de tot allò que els concernisca en relació amb les activitats docents, amb el programa o programes d'educació bilingüe que aplique el centre i amb el procés d'ensenyament i aprenentatge de l'alumnat del grup i de les avaluacions obtingudes.
9. Fomentar la cooperació educativa entre el professorat i els pares/mares/tutors-es legals de l'alumnat.
10. Coordinar les activitats complementàries de l'alumnat del grup.
11. Recollir les aspiracions, necessitats i consultes de l'alumnat.
12. Informar l'alumnat, a principi de curs, dels seus drets i deures.

4. OBJECTIUS DEL PLA

- Afavorir el treball coordinat de l'equip docent de cada grup-classe amb la finalitat de fer més eficaç la tasca docent i poder adaptar-la millor a les

- característiques de cada grup i de cada alumne-a.
- Facilitar la integració de l'alumnat en el grup-classe i en el centre promovent, tant l'actuació responsable en la marxa del seu grup com la participació activa en les activitats organitzades a nivell de centre.
  - Desenvolupar programes d'orientació que permeten que cada alumne-a pugui anar realitzant el seu procés de presa de decisions responsablement i amb el coneixement de les seues capacitats i de les ofertes que se li presenten, tant en l'àmbit escolar com en el professional.
  - Potenciar el seguiment del procés individual realitzat per cada alumne-a i l'atenció a les necessitats educatives que se'n deriven.
  - Afavorir la formació del professorat-tutor perquè pugui portar a terme les seues funcions de la forma més adequada a les característiques dels seu grup.
  - Orientar els contactes periòdics del tutor/tutora amb les famílies i donar-los suport, amb el fi de potenciar i afavorir el procés de creixement de l'alumne/a.
  - Treballar de manera explícita i coordinada aquells valors que l'equip docent considera de especial importància per a la formació integral de l'alumnat.

1. NUCLIS DE TREBALL

En coherència amb tot el que hem expressat anteriorment, plantejem l'acció tutorial des de dos angles clarament definits:

- **Seguiment individual** de cada alumne-a que el professorat-tutor realitzarà a partir d'una planificació desenvolupada amb:
  - cada alumne/a.
  - cada família i/o representant.
  - el professorat.
- **Seguiment grupal** que el professorat-tutor desenvoluparà de forma sistemàtica en una programació destinada a:
  - grup d'alumnes.
  - grup de pares/mares/tutors-es legals.
  - equip docent.

2. ORGANITZACIÓ I METODOLOGIA

Amb l'alumnat:

- Tots els cursos tindran dins l'horari escolar un hora setmanal dedicada a la tutoria del grup.
- Durant l'hora de la tutoria grupal es desenvoluparà el programa establert en el pla del curs.
- La metodologia estarà adaptada a les necessitats concretes de l'alumnat del grup corresponent. Les activitats respondran a la diversitat d'estils d'aprenentatge, interessos i capacitats.
- Es potenciarà el desenvolupament d'un treball cooperatiu dins l'aula.
- L'espai per a la realització de les activitats serà l'aula, encara que podran desenvolupar-se fora, sempre que ho reclamen les necessitats del grup o de l'activitat concreta.
- A les hores que el professorat-tutor té disponibles per a l'atenció individualitzada podrà treure de l'aula l'alumne/a del seu grup per tenir amb ell/ella una entrevista, sempre que ho considere necessari.

Amb els pares/mares/tutors legals:

- El professorat-tutor atindrà de forma individualitzada les famílies en els temps que s'hi establisquen, Aquest temps hauran de ser comunicats a les famílies a començament de curs. La iniciativa de l'encontre podrà partir tant de les famílies com del propi professorat-tutor.
- El professorat-tutor es reunirà amb el grup de pares/mares/tutors-res legals a començament de curs, amb el fi d'afavorir un coneixement mutu, i sempre que al llarg del curs ho veja convenient.
- Es potenciarà la informació, sobre tot la relacionada amb l'orientació dels futurs estudis dels seus fills/es.

Amb el professorat:

- El professorat-tutor coordinarà de forma continuada i sistemàtica la resta de l'equip docent del seu grup, per poder realitzar el seguiment individual i grupal de l'alumnat corresponent al grup.
- El professorat-tutor de cada nivell es reuniran de forma periòdica amb el Departament d'Orientació de l'institut per coordinar les actuacions a realitzar amb el seu grup d'alumnes.

2.1. ACCIONS PER AL SEGUIMENT INDIVIDUAL:

- **AMB L'ALUMNAT:**
  - Entrevistes personals amb l'alumnat.
  - Recollida d'informació dels incidents que puguen estar relacionats amb cada alumne-a i recerca de resposta positiva davant les situacions de conflicte.
  - Coordinació del procés d'integració de l'alumne-a a través de les diferents àrees i activitats docents que es desenvolupen a l'institut.
  - Elaboració del consell orientador al final de l'etapa de secundària .
  - Orientació acadèmica i professional a tot l'alumnat del centre.
- **AMB ELS PARES / MARES / TUTORS-ES LEGALS:**
  - Entrevistes periòdiques amb els pares/mares/tutors-es legal de cada alumne-a.
  - Informació mensual de les faltes d'assistència a les classes de cada alumne-a
  - Informació trimestral dels resultats de l'avaluació acadèmica de l'alumnat.
  - Contactes telefònics i personals sempre que la situació de l'alumnat ho requerisca.
- **AMB EL PROFESSORAT:**
  - Recollida sistemàtica d'informació sobre el procés realitzat per l'alumne/a respecte a cada àrea del currículum.
  - Coordinació de les decisions conjuntes respecte a algun/a alumne/a, davant les situacions que ho requerisquen.
  - Coordinació i seguiment de les decisions preses en les juntes d'avaluació.
  - Coordinació de les respostes d'atenció a la diversitat.

2.2 ACCIONS PER AL SEGUIMENT GRUPAL

- **AMB L'ALUMNAT:**
  - Coneixement i interrelació grupal.
  - Participació i representació en el grup i en el Centre.
  - Planificació del temps personal.
  - Avaluació de la marxa del grup i propostes de futur.
  - Procés de presa de decisions.
  - Mètodes i tècniques d'estudi (primer trimestre a l'ESO).
  - Educació en valors (temes transversals, segon i tercer trimestre a l'ESO).
  - Assessorament acadèmic i professional.
  - Problemàtiques i vivències pròpies del grup.

- **PARES / MARES / TUTORS-ES LEGALS:**
  - Reunió amb el grup de pares/mares/tutors legals a començament de curs amb la finalitat de:
    - facilitar un contacte i coneixement entre el tutor-a i els pares/mares/tutors-es legals de tot l'alumnat del grup.
    - Informar-los/les sobre qüestions pràctiques de normativa i funcionament de l'institut i programació i organització del curs.
    - Informar-los/les sobre aspectes concrets de la manera de desenvolupar la tutoria: seguiment de l'alumne-a, entrevistes, etc.
  - Reunió amb el grup de pares/mares/tutors legals al llarg del curs, sempre que la marxa del grup ho requerisca, amb el fi de comentar les incidències corresponents i tractar d'implicar-los/les en un procés positiu de seguiment dels seus fills-es.
  - Informació sobre els possibles estudis futurs dels seus fills-es.

- **AMB EL PROFESSORAT:**
  - Reunió amb l'equip docent almenys una vegada al trimestre amb el fi de:
    - coordinar estratègies d'aprenentatge de procediments i d'actituds comuns a totes les àrees/matèries/àmbits.
    - coordinar aspectes d'organització i funcionament del grup d'alumnes a l'aula.
    - analitzar les problemàtiques que vagen sorgint en el grup i buscar conjuntament solucions i arribar als consensos necessaris respecte a les decisions preses.
  - Sessions trimestrals d'avaluació:
    - anàlisi del procés seguit pel grup respecte als objectius proposats conjuntament.
    - presa de decisions respecte a la marxa del grup.

3. AVALUACIÓ

El Pla d'Acció Tutorial, com a part del Projecte Curricular del Centre, tindrà les seues mateixes característiques:

- Serà obert i flexible.

- Serà la referència estable del professorat per a aquest tipus d'accions.
- S'anirà revisant a mesura que en l'evolució del propi centre es considere convenient.

Aquest Pla d'Acció Tutorial s'avaluarà i quedarà plasmat, en finalitzar el curs, en la memòria on es reflectiran els assoliments i les dificultats trobades, així com els aspectes que hagen incidit positivament o negativament en el desenvolupament del pla de treball.